

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

XIV* legislatura · període entre legislatures · número 802 · dijous 28 de març de 2024

TAULA DE CONTINGUT

1. Tramitacions closes amb text aprovat o closes en la formulació

1.10. Acords i resolucions

Resolució 949/XIV del Parlament de Catalunya, sobre la pagesia

255-00016/13

Adopció

3

* Denominació que adopta la legislatura actual a partir del 4 de juny de 2021, en compliment de la Resolució 9/XIII del Parlament de Catalunya, aprovada pel Ple en la sessió 7, del 2 de juny de 2021 (BOPC 50/13, del 04.06.2021).

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

Els documents publicats en el *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya* (BOPC) són una reproducció fidel dels documents originals presentats al Registre General del Parlament.

La numeració del BOPC no està necessàriament vinculada a una sola data.

Imprès al Parlament

ISSN: 0213-7798

DL: B-20.066-1980

www.parlament.cat

1. Tramitacions closes amb text aprovat o closes en la formulació

1.10. Acords i resolucions

Resolució 949/XIV del Parlament de Catalunya, sobre la pagesia

255-00016/13

ADOPCIÓ

Ple del Parlament, sessió 71, 07.03.2024, DSPC-P 149

El Ple del Parlament, en la reunió tinguda el dia 7 de març de 2024, ha debatut les propostes de resolució presentades pels grups parlamentaris subsegüents al debat sobre la pagesia, tingut en la sessió dels dies 5, 6 i 7 de març.

Finalment, d'acord amb el que disposa l'article 155 del Reglament del Parlament, ha adoptat la següent

Resolució

- I. La pagesia com a sector estratègic
- II. Gestió de l'aigua i de la sequera i adaptació al canvi climàtic
- III. Desburocratització i clàusules mirall
- IV. Mesures de suport a la pagesia
- V. Relleu generacional
- VI. Preus justos i ajuts
- VII. Promoció dels productes de proximitat i de temporada
- VIII. Millorament de les infraestructures i desenvolupament de l'entorn rural

I. La pagesia com a sector estratègic

1

El Parlament de Catalunya constata que la pagesia és un sector estratègic per a Catalunya, tant per la seva funció essencial en el proveïment d'aliments com per la seva funció social i mediambiental en la gestió i custòdia del territori. Així mateix, el model familiar de pagesia, de petites i mitjanes explotacions arrelades al territori, és un model que cal preservar amb la prioritització de polítiques públiques que contribueixin a dignificar-lo socialment i a fer-lo sostenible ambientalment i rendible econòmicament.

2

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Constituir, durant el 2024, un grup amb la participació de tots els agents, des dels productors d'aliments fins als consumidors, per a presentar un text consensuat de bases d'una llei de la sobirania alimentària de Catalunya que faciliti, a mitjà i llarg termini, la pervivència de la pagesia i la preservació del patrimoni alimentari català i que permeti als ciutadans de determinar les polítiques alimentàries que els afecten i de decidir i ésser sobirans sobre la producció, la distribució i el consum d'aliments, i també sobre les condicions socioeconòmiques i ambientals que determinen aquestes relacions entre totes les baules de la cadena alimentària.

b) Presentar, durant el 2024, un estudi sobre la creació d'un fons agrari que actuï com a renda bàsica agrària, amb una prioritització especial de les petites i mitjanes explotacions agroramaderes, i que permeti d'avançar en la transformació del sector agrari cap a la sostenibilitat econòmica, social i ambiental, amb l'objectiu d'assegurar-ne la viabilitat i fomentar el relleu generacional.

c) Desplegar urgentment les mesures per a afavorir el relleu generacional previstes en l'Estratègia de relleu generacional agrari de Catalunya, en el Pla estratègic de l'alimentació de Catalunya 2021-2026 i en el programa d'ajuts per a la transformació del cooperativisme agroalimentari (Impuls.coop), amb l'objectiu, entre d'altres, d'enfortir les empreses agràries liderades per joves, assessorant-les i acompanyant-les amb un suport específic i personalitzat per a crear, prenent com a base models cooperatius amb responsabilitat social, un sistema de producció, transforma-

ció i comercialització agroalimentàries innovador i sostenible, que integri la perspectiva de gènere i el lideratge femení.

3

El Parlament de Catalunya constata la inacció del Govern en matèria d'agricultura i ramaderia, la manca de planificació i previsió, i la mala gestió per a afrontar la situació en què es troba el sector.

4

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Reconèixer el paper cabdal de la pagesia, fer pedagogia de la importància estratègica del sector agrari i definir estratègies per a mantenir un model d'explotació d'economia familiar agrària que permeti un desenvolupament social, econòmic i territorial sostenible vinculat a diversos àmbits del desenvolupament rural.

b) Difondre la realitat del món agrari a través dels mitjans de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, sense caure en visions idealitzades allunyades del dia a dia del sector, amb una programació específica i estable dedicada a l'agricultura, la ramaderia i la pesca en la propera temporada.

c) Incorporar a l'oferta educativa dels ensenyaments obligatoris de Catalunya del curs 2024-2025 continguts sobre l'alimentació, sobre la salut associada a l'alimentació i sobre la producció dels aliments, a fi que els alumnes puguin conèixer l'agricultura, la ramaderia i la pesca, i prenguin consciència de la importància per a la salut de les persones d'una alimentació sana, amb productes frescos i de proximitat.

d) Enfortir l'estructuració del sector, per exemple, per mitjà de l'impuls del cooperativisme, per a desenvolupar eines de gestió dels mercats en cas de crisi, sense oblidar que les produccions agrícola i ramadera són activitats econòmiques, i no únicament un mitjà de manteniment del medi natural, funció que només poden complir si l'activitat agrària és rendible i aporta valor afegit.

5

El Parlament de Catalunya constata que la pagesia catalana, en general, pateix, de fa anys, una greu crisi de viabilitat econòmica i de relleu generacional deguda a greuges com els sobre costos i els preus injustos, la sobre fiscalització i l'excés de burocràcia, les inclemències meteorològiques, les plagues de fauna i la competència deslleial de productes de fora. Per tant, urgeix consensuar i establir un model agrari i agroalimentari català que, més enllà de la conjuntura política de cada moment, proporcioni un full de ruta robust i eficient que prevegi i potenciï les diverses realitats del sector primari a Catalunya.

6

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Organitzar i celebrar, en el termini de sis mesos, un gran acte públic de reconeixement de la pagesia catalana i de promoció dels productes agroalimentaris catalans, acompanyant-lo d'una campanya als mitjans de comunicació.

b) Iniciar els tràmits per a canviar el nom del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural pel de Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Acció Climàtica, mantenint el mateix àmbit competencial, segons la petició de la Plataforma Pagesa, Unió de Pagesos, Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya i la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya i els acords adoptats en la reunió amb aquestes entitats del 29 de febrer.

c) Iniciar els tràmits per a modificar l'apartat 1 de l'article 7 dels Estatuts de l'Agència Catalana de l'Aigua, d'acord amb la redacció establerta pel Decret 153/2012, del 20 de novembre, de modificació dels Estatuts de l'Agència Catalana de l'Aigua, aprovats pel Decret 86/2009, de 2 de juny, per tal que siguin representats al Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua el sector agrari amb dues vocalies i l'organització més representativa de les comunitats de regants amb una vocalia.

7

El Parlament de Catalunya insta el Govern a posar-se a negociar amb els representants de la Plataforma Paguesa i dels sindicats del sector per tal de cercar solucions reals a les problemàtiques que afecten la pagesia.

8

El Parlament de Catalunya expressa la conveniència que el president del Govern demani anualment al Parlament que faci un debat específic sobre la pagesia.

9

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Definir una política agroalimentària de país que promogui la sobirania alimentària i la protecció de la petita pagesia, amb la creació de les eines i els mecanismes necessaris per a tal fi.

b) Garantir la connectivitat a Internet a tots els pobles habitats, amb el desplegament de la fibra òptica i el millorament de la cobertura telefònica a les zones rurals.

c) Garantir els drets universals a la salut i l'educació. Pel que fa a la salut, cal millorar la cartera de serveis bàsics i d'especialistes als hospitals comarcals, reforçar els centres d'atenció primària i recuperar els consultoris als pobles; pel que fa a l'educació, cal estendre la implantació de llars d'infants gratuïtes, recuperar escoles rurals, garantir el transport i els menjadors escolars, i impulsar l'educació superior i la recerca al territori.

10

El Parlament de Catalunya constata:

a) El paper cabdal de l'agricultura, la ramaderia i l'alimentació com a sectors estratègics i la manca actual d'estratègies i de concreció de mesures prioritàries del Govern destinades a mantenir un model d'explotació d'economia familiar agrària que permeti un desenvolupament social, econòmic i territorial sostenible vinculat a diversos àmbits del desenvolupament rural.

b) La plena vigència de les resolucions 671/VIII i 739/X del Parlament, sobre el món agrari, ja que no s'han complert ni satisfactòriament ni íntegrament i el Govern n'ha de fer balanç i ha de donar compte de llur compliment al Parlament i a la Taula Agrària.

11

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Desenvolupar i aplicar la Llei 30/2019, del 17 de juny, dels espais agraris; crear el banc de terres públic; impulsar la formació professional adaptada al nou paradigma del model productiu sostenible enfortint la recerca i la innovació, i mobilitzar el banc de llavors promovent les varietats locals.

b) Impulsar el pla estratègic contra el despoblament rural i aprovar l'estatut dels municipis rurals per a millorar les condicions de vida i el repoblament d'aquestes àrees, i evitar així la pèrdua de les comunitats rurals i reafirmar el compromís de treballar per la millora de les condicions socials i econòmiques de la pagesia, i també afrontar els desafiaments actuals del sector, garantint unes prestacions de jubilació justes i dignes d'acord amb la darrera reforma del sistema.

12

El Parlament de Catalunya constata que el Govern no ha complert satisfactòriament els manaments de la Resolució 671/VIII i de la Resolució 739/X, sobre el món agrari, i, per aquest motiu, reivindica la vigència d'aquestes resolucions i manifesta la necessitat de dur a terme un balanç acurat i actualitzat de llur execució davant la Taula Agrària i la Comissió d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Món Rural del Parlament.

13

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Reconèixer el paper cabdal de la pagesia, conscienciar de la importància estratègica del sector agrari i definir estratègies destinades a mantenir un model d'ex-

plotació d'economia familiar agrària que permeti un desenvolupament social, econòmic i territorial sostenible vinculat als diversos àmbits del desenvolupament rural, tenint sempre en compte les dificultats del sector primari en la presa de decisions que en puguin afectar la viabilitat.

b) Accelerar, de manera urgent i, en tot cas, abans de finalitzar el mes d'abril del 2024, el desplegament de l'Acord de treball per a la simplificació administrativa en el sector primari, amb el corresponent full de ruta per al període 2023-2024, consensuant amb els membres de la taula de seguiment la inclusió de noves mesures de simplificació administrativa, com la simplificació de les declaracions, la substitució de les autoritzacions prèvies per declaracions responsables i la facultat que les entitats col·laboradores puguin accedir als tràmits de les persones que assessoren de manera agrupada i que els sistemes d'identificació digitals els permetin de fer gestions i disposar de més informació amb relació als expedients o tràmits d'un tercer.

c) Completar, durant el 2024, el desplegament de l'Estratègia de relleu generacional agrari de Catalunya i el Pla de relleu generacional pesquer de Catalunya, incorporant-hi noves accions com la bonificació per l'arrendament de terres per part de joves agricultors i ramaders i ajuts per a afavorir el retorn dels joves a l'entorn rural, que els permetin d'iniciar o reprendre una activitat laboral en l'àmbit de l'agricultura, la ramaderia, la pesca, l'agroturisme i el turisme rural; agilitar el pagament dels ajuts a la primera instal·lació de joves agricultors, incrementant el percentatge del primer tram de l'ajut, i revisar el compliment dels requisits d'agricultor i agricultor actiu dels beneficiaris dels ajuts directes de la política agrària comuna a Catalunya, ja que la tolerància davant l'incompliment d'aquest requisit comporta un fre greu al relleu generacional i a la consolidació de la pagesia professional en general.

d) Modificar el Decret 184/2022, del 10 d'octubre, de denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat, per tal que el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural passi a denominar-se Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Acció Climàtica, mantenint l'àmbit competencial actual.

II. Gestió de l'aigua i de la sequera i adaptació al canvi climàtic

14

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Presentar-li, en el termini de sis mesos, un pla de tecnificació dels regadius amb l'objectiu de guanyar eficiència en la gestió de l'aigua. Aquest pla ha d'anar acompanyat dels recursos econòmics i de les fórmules de finançament que en possibilitin la implantació abans del 2027 i de la possibilitat que els pagesos professionals puguin acollir-s'hi sense posar en risc llur resiliència i continuïtat; revisar l'actual Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera per a assegurar un tracte equitatiu de l'agricultura i la ramaderia, i dur a terme les inversions necessàries per a obtenir aigua regenerada per a usar-la en el reg.

b) Crear una línia de 20 milions d'euros per a ajuts destinats a la compensació de la pèrdua de producció en regs tecnificats a causa de les restriccions per la sequera.

c) Valorar tècnicament, en el termini d'un mes, la possibilitat d'establir un ajut de minimis, en el marc del Reglament (UE) 1408/2013 de la Comissió, del 18 de desembre, com l'opció més favorable per als productors de conreus herbacis de regadiu afectats significativament per les restriccions de reg en la campanya del 2023 i per l'encariment dels costos, o bé modificar les ordres ACC/15/2024 i ACC/20/2024, per les quals es van convocar les subvencions d'aquest sector, la redacció de les quals exclouïa gran part dels afectats, incorporant-hi l'agreujament de les condicions del sector primari pel conflicte bèl·lic d'Ucraïna i les condicions climatològiques.

d) Fer les modificacions normatives necessàries per tal que les comunitats de regants, com a usuàries de l'aigua, estiguin representades amb un vocal i el sector

agrari estigui representat amb dos vocals en el Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua.

e) Modificar, per a protegir els regadius davant la instal·lació d'energies renovables, l'article 2.1 del Decret llei 5/2022, del 17 de maig, de mesures urgents per contribuir a paliar els efectes del conflicte bèl·lic d'Ucraïna a Catalunya i d'actualització de determinades mesures adoptades durant la pandèmia de la COVID-19, de manera que retorni a la redacció original, que feia referència a la no afectació d'àmbits inclosos en projectes d'implantació de nous regs o de transformació dels existents promoguts per l'Administració, excepte si es tracta de plantes destinades a l'autoconsum o de projectes d'interès públic. Aquesta modificació no ha d'afectar els projectes en tramitació.

15

El Parlament de Catalunya constata que la pagesia és un sector que està estrictament relacionat amb la salut ambiental del planeta, ja que la preservació de la biodiversitat és imprescindible per a garantir uns ecosistemes sans i saludables, que, alhora, fan possible produir aliments sans i saludables i garanteixen la viabilitat de l'agricultura i la sostenibilitat socioeconòmica de la pagesia.

16

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Revisar el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, en el marc de la Taula Agrària, per tal de, d'una banda, adaptar les restriccions que preveu al caràcter estratègic del sector agrari i, de l'altra, singularitzar les casuístiques dins del sector mateix per a prioritzar l'activitat de les petites i mitjanes explotacions. Així mateix, pel que fa a les infraestructures de reg, cal augmentar les ajudes per a inversions estructurals relacionades amb la implantació de tecnologies i pràctiques sostenibles en l'ús de l'aigua, per exemple en actuacions com la modernització i racionalització dels regadius, l'habilitació de regs de suport en conreus de secà, els diversos mètodes d'aprofitament de l'aigua, els sistemes de monitoratge o mesurament de consums, la utilització de varietats genèticament eficients en el consum d'aigua o l'adaptació de les plantacions i produccions a la realitat climàtica i a la disponibilitat hídrica.

b) Dotar el Pla estratègic de la ramaderia extensiva de Catalunya de prou recursos per a dur a terme amb garanties les accions que conté, especialment la referent al pagament per serveis ecosistèmics relacionats amb la prevenció d'incendis i conservació de la biodiversitat incentivant la pastura i la gestió forestal per a consolidar superfícies.

c) Seguir amb la tramitació necessària per a elaborar la llei de la caça, que ha d'ésser una norma de consens que ha de contribuir a la gestió sostenible dels ecosistemes i ha d'esdevenir un veritable motor de dinamització i d'orientació dels sectors econòmics i del desenvolupament rural i de muntanya, respectant i valorant l'activitat tradicional de la caça i, alhora, tenint en compte les activitats de la ciutadania al medi natural. Així mateix, s'ha de completar durant el 2024 el desplegament de les mesures del pla de xoc per al control dels danys provocats per la fauna cinegètica, per tal d'assegurar el control de les poblacions d'animals de caça i de reduir els danys a l'agricultura, l'accidentalitat a les carreteres i els riscos sanitaris que generen algunes d'aquestes espècies.

d) Desenvolupar el Pla de biogàs de Catalunya 2023-2030, impulsant la implantació distribuïda d'aquestes plantes amb l'objectiu de valoritzar les dejeccions ramaderes i els residus orgànics per a obtenir-ne biogàs i aprofitar-lo per a generar calor, electricitat o biometà, i biofertilitzants.

17

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Revisar el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera per a assegurar un tracte equitatiu de l'agricultura i la ramaderia que s'ajusti a la relació d'usos respecte a la resta d'activitats econòmiques.

b) Posar en marxa un pla especial d'ajuts a la pagesia que faci servir reg per inundació o poc eficient per a afavorir el canvi cap a una agricultura sostenible en temps d'emergència climàtica com a context permanent, i un servei d'assessorament públic i gratuït per als pagesos i ramaders amb l'objectiu d'utilitzar el reg de la manera més adient i sostenible.

c) Aixecar la restricció del 50% del consum d'aigua en la ramaderia i, en casos de sequera extrema, diferenciar, a l'hora d'establir restriccions, entre granges de reproductores i granges d'engreix i entre petits productors i grans empreses ramaderes.

d) Establir un calendari de cinc anys, com a màxim, per a aturar el transvasament del Ter a l'àrea metropolitana de Barcelona, i també aturar les iniciatives de transvasar aigua de l'Ebre.

e) Trobar una solució de màxima urgència amb relació a l'aprofitament de l'aigua de la depuradora de Reus per als regants de Riudecanyes i la resta de regants del Camp de Tarragona, de manera que s'emmagatzemi al pantà de Riudecanyes i es respecti el cabal del riu Siurana.

18

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Revisar la normativa, els protocols i els criteris d'aplicació, de vegades contradictoris, per a facilitar l'establiment i el desenvolupament de petites indústries de transformació.

b) Fomentar la inversió en recerca i desenvolupament per a aplicar tècniques mecàniques i sistemes de maneig o conreu generadors de resistència a les plagues, i afavorir l'equilibri ecològic i la creació de noves substàncies actives amb millors perfils ecotoxicològics que puguin ajudar a fer un ús més eficient de productes fitosanitaris en la protecció dels conreus.

c) Afavorir una major socialització de la generació d'energia fotovoltaica, també eòlica o minieòlica, per a permetre a la població rural, i en especial als professionals del sector agrari, aprofitar els beneficis que ofereixen la tecnologia fotovoltaica i els aerogeneradors en les diverses modalitats d'aplicació, fomentant instal·lacions en què participin agricultors i ramaders per al subministrament a la xarxa general, com a model social de producció i implantació de fonts d'energia renovable per als productors que incorporin inversions en autoabastiment energètic, amb les corresponents exempcions fiscals; regular en el Pla territorial sectorial per al desenvolupament de les energies renovables a Catalunya l'ordenació de la implantació de plantes fotovoltaiques al marge dels interessos del mercat i els grans promotors; afavorir projectes menors que comportin menys impactes i més implicació de la societat rural, i, especialment, establir zones de protecció agrària perquè els terrenys en qüestió no es converteixin en zones de mòduls fotovoltaics, tenint en compte la Llei 30/2019.

d) Revisar els criteris establerts en el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera, per a assegurar una reducció equilibrada de l'ús de l'aigua en tots els sectors, d'una manera dialogada i singular en el si de l'Agència Catalana de l'Aigua i de la Taula Agrària, de manera que els sectors agrari i ramader no tinguin, en les diverses fases de sequera, un greuge amb la resta de sectors econòmics; avançar en la utilització d'altres recursos hídrics, com els procedents de les recollides d'aigua pluvial i d'aigües regenerades, tant per a llur ús directe com per a recarregar els aquífers, per tal d'avançar així en sistemes garantits i sostenibles, i continuar avançant en l'aplicació de sistemes innovadors en els usos ramaders i en el canvi de models de regadiu, eliminant el reg a manta.

19

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Invertir en infraestructures d'emmagatzematge i distribució d'aigua per al reg, amb l'objectiu d'optimitzar l'ús del recurs hídric en l'agricultura, garantint-ne la disponibilitat i l'eficiència per a sostenir la producció agrícola davant la variabilitat climàtica i els episodis de sequera.

b) Oferir programes d'assessorament en gestió de l'aigua i tècniques de conreu que aportin resiliència davant del canvi climàtic, per tal de promoure pràctiques agrícoles sostenibles que permetin als agricultors d'adaptar-se millor a les condicions climàtiques canviants, i assegurar així la viabilitat i la productivitat dels conreus.

c) Fomentar un enfocament holístic que incorpori tant incentius per a les pràctiques agrícoles orientades a la conservació de l'aigua i del sòl com l'elaboració d'un pla d'acció específic per a adaptar l'agricultura als reptes del canvi climàtic. Aquesta estratègia pretén millorar la qualitat del sòl, minimitzar l'erosió i fer més eficient l'ús de l'aigua, alhora que incrementa la capacitat de resistència del sector agrícola davant de les variacions climàtiques.

d) Donar suport a projectes de recerca per al desenvolupament de conreus tolerants a la sequera, amb l'objectiu d'innovar en la producció agrícola i desenvolupar varietats de conreus capaces de resistir en condicions d'escassetat hídrica, i contribuir així a la seguretat alimentària i a l'adaptació al canvi climàtic.

e) Reforçar les polítiques de prevenció i adaptació al canvi climàtic per a assegurar la sostenibilitat i assequibilitat dels productes agrícoles, protegint ecosistemes clau i enfortint les cadenes de subministrament, per tal de minimitzar els impactes negatius del canvi climàtic en l'agricultura i el medi ambient, i garantir la producció sostenible d'aliments per a les generacions futures.

20

El Parlament de Catalunya, atès que l'aigua és essencial per a assegurar la continuïtat de la producció al sector agroalimentari, insta el Govern a:

a) Acordar amb els diversos sectors la modificació dels percentatges de reducció de consum d'aigua que estableix el Pla especial d'actuació en situació d'alerta i eventual de sequera en totes les fases d'emergència per a reg agrícola i usos ramaders, de manera que les reduccions previstes no siguin superiors a les d'altres sectors econòmics i que en cap cas la reducció del consum d'aigua per a aquests usos no posi en perill la viabilitat econòmica de les explotacions agrícoles i ramaderes durant els períodes de sequera.

b) Fomentar, per mitjà d'una línia d'ajuts directes de 15 milions d'euros, la implantació de sistemes de reg tecnificat, que comporten un estalvi d'aigua important gràcies a la incorporació de sistemes de distribució, control, mesura i digitalització que permeten d'ajustar la quantitat d'aigua aportada a les necessitats estrictes del conreu en el transcurs de la campanya.

c) Dimensionar la disponibilitat d'aigua de les explotacions ramaderes situades en municipis que es trobin en estat d'emergència per sequera en funció del nombre de caps de l'explotació per a les diverses espècies ramaderes –boví de carn estabulat, boví de llet, porcí de reproducció, porcí d'engreix, aviram d'engreix, aviram ponedor, conill, oví i cabrum estabulat–, i també preveure, per als propers mesos, alternatives de subministrament a les explotacions ramaderes que depenen d'abastaments subterranis d'aigua propis davant l'eventualitat de quedar-se sense recursos a l'estiu.

d) Atendre particularment, pel que fa als criteris de reducció i racionalització de l'aigua agrícola, els regs en què ja s'ha fet una transició envers sistemes tecnificats i eficients, tenint present que contribueixen des de fa temps a l'estalvi d'aigua i que una reducció dràstica d'aigua en aquests sistemes pot ésser altament contraproduent per a la supervivència de les espècies.

III. Desburocratització i clàusules mirall

21

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Convocar immediatament la taula de seguiment de l'Acord de treball per a la simplificació administrativa en el sector primari, per tal que se'n puguin avaluar els avenços, i també assegurar que se'n compleix tot el contingut al llarg del 2024.

b) Crear immediatament un grup de treball tècnic format per experts, amb la participació de l'Administració i del sector agrari, per a identificar les duplicitats existents en diversos tràmits administratius o les gestions complicades per al sector, i presentar a la Taula Agrària i als grups parlamentaris, en el termini de sis mesos, les mesures concretes que cal adoptar per a garantir una simplificació dels tràmits administratius.

c) Reorganitzar les oficines comarcals del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i dotar-les dels recursos humans i materials necessaris per tal que recuperin la finalitat d'acompanyar el sector agrari.

d) Impulsar els canvis necessaris per a la integració de dades en els sistemes d'informació, a fi d'evitar que se'n demanin innecessàriament o que se'n dupliquin les sol·licituds, entre altres peticions d'informació.

e) Demanar, en els casos en què sigui possible, una declaració responsable del titular de les explotacions agràries per a guanyar agilitat en la seva activitat i fer els controls pertinents posteriorment.

22

El Parlament de Catalunya constata que les institucions públiques han d'assegurar l'equilibri de les relacions comercials d'un mercat globalitzat per mitjà de llur intervenció i regulació, amb l'objectiu d'evitar desigualtats competitives en les condicions de producció i desequilibris comercials entre les diverses baules de la cadena alimentària. Aquests desequilibris sovint són conseqüència d'unes condicions de producció desiguals relacionades, entre altres qüestions, amb la regulació dels drets socials i les llibertats civils, de la protecció del medi ambient o de la fiscalitat, i provoquen que els costos i beneficis siguin molt desiguals en funció de la part del món on es localitzi l'activitat.

23

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a:

a) Reclamar al Govern de l'Estat espanyol que exigeixi a les institucions europees la inclusió de clàusules mirall relacionades amb la garantia de drets laborals i d'estàndards mediambientals en els tractats de lliure comerç, especialment pel que fa als acords que impliquen l'entrada en territori europeu de productes alimentaris.

b) Activar, per mitjà de la Taula Agrària, com a òrgan democràtic de representació del sector agrari agrupat en organitzacions professionals agràries, els grups de treball tècnic per a elevar a la Taula Agrària mateixa i als grups parlamentaris els aspectes que han de recollir l'acord i el full de ruta nous per a assolir unes condicions de simplificació i agilitat administratives òptimes que contribueixin a la desburocratització de l'activitat agrària, i també iniciar els tràmits per a canviar el nom del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural pel de Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Acció Climàtica, mantenint el mateix àmbit competencial de l'actual departament, d'acord amb totes les organitzacions de la Taula Agrària i la Plataforma Pagesa.

c) Fer una proposta, en el marc de la modificació de la Llei 18/2001, del 31 de desembre, d'orientació agrària, per a incloure-hi la definició de *petites i mitjanes explotacions agrícoles i ramaderes*, activitats de base familiar i lligades al territori, amb l'objectiu que es puguin prioritzar per a ésser beneficiàries del fons agrari relacionat amb la renda bàsica agrària. Així mateix, una vegada introduïda aquesta modificació, cal adaptar els requeriments documentals necessaris que han de presentar les explotacions agràries i les activitats de transformació a la dimensió d'aquestes explotacions, tenint en compte que s'han de mantenir uns nivells de seguretat alimentària i de salut pública òptims.

d) Impulsar una xarxa pública agrària de gestió i acompanyament de caràcter comarcal que faciliti un servei d'acompanyament integral pròxim, àgil i transparent. Per a fer-ho, s'han de dur a terme canvis administratius, de recursos materials i humans a les oficines comarcals del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació

i Agenda Rural, per tal que recuperin la funció d'acompanyament i d'ajut al sector agrari, especialment en les tasques administratives i burocràtiques a què s'enfronta, i també habilitar immediatament una finestra única per a tots els tràmits que possibiliti la simplificació i racionalització administratives.

24

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Exigir el compliment dels acords consensuats entre el mateix Govern, els grups parlamentaris i els representants agraris en el full de ruta resultant de la taula de simplificació administrativa i desburocratització de la pagesia, que es va organitzar en compliment de la Moció 186/XIV, del 26 de gener de 2023, sobre la desburocratització de la pagesia, i definir el corresponent calendari de reunions de seguiment al qual es va comprometre el Departament, amb l'objectiu de desplegar i aplicar les mesures que s'hi van detallar, entre les quals la finestra única, per tal de reduir la càrrega burocràtica i de facilitar i agilitar la tramitació administrativa del sector primari.

b) Reenfocar i reestructurar les oficines comarcals del departament competent en matèria d'agricultura per a convertir-les en un veritable servei d'acompanyament integral, directe, proactiu, personalitzat i àgil per als agricultors i ramaders, que serveixi alhora com a canal de transferència del coneixement científic que generen els centres universitaris i de recerca, en especial l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, per tal d'introduir en el sector les millors pràctiques, tal com es va aprovar en la Moció 186/XIV. En aquest sentit, el nou model d'oficines comarcals ha de servir per a combatre la triple bretxa digital, atès que l'obligatorietat de comunicar-se amb l'Administració per mitjans electrònics vulnera el dret de no-discriminació i és un factor d'exclusió social d'una part del sector. Així mateix, és imprescindible modernitzar els programes informàtics que s'utilitzen en la funció pública per a dur a terme les gestions per tal de posar fi als retards acumulats en la tramitació administrativa.

c) Dur a terme les accions necessàries per a promoure que els acords comercials de la Unió Europea amb tercers països es facin prioritzant estats democràtics i blindant les clàusules mirall i els acords de reciprocitat, de manera que els productes importats hagin de complir els mateixos requisits fitosanitaris, mediambientals i laborals que els de la indústria agroalimentària europea, incorporant-hi elements i mecanismes de traçabilitat, envasament i etiquetatge que garanteixin al consumidor, d'una banda, la diferenciació del producte segons la procedència i l'origen, i de l'altra, la informació del quadern de camp i del preu de compra al productor.

d) Presentar, en el termini de tres mesos, un pla per a agilitar la concessió dels permisos urbanístics per a noves explotacions agrícoles i ramaderes o per a ampliacions de les existents que inclogui, si cal, un increment de la plantilla de tècnics. En aquest sentit, s'ha de crear una etiqueta preferent dins les administracions supramunicipals a l'hora d'elaborar els informes urbanístics que se sol·licitin per a modificacions d'explotacions la raó de les quals sigui l'adaptació a la normativa vigent o pendent d'entrar en vigor en un termini inferior a un any. Així mateix, no s'han de fer canvis normatius que requereixin modificar substancialment instal·lacions quan encara no hagi finalitzat el període d'amortització de les adaptacions anteriors, com és el cas de les basses d'emmagatzematge de purins o les zones netes i brutes a les explotacions, ni tampoc sancionar les instal·lacions no adequades a la normativa en el cas que els permisos per a fer les obres estiguin en tràmit i pendents d'ésser resolts per qualsevol administració.

25

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Oferir, per mitjà del personal tècnic del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, un servei d'assessorament i de gestió dels tràmits administratius, i garantir la flexibilitat davant de descuits o incompliments burocràtics.

b) Crear una categoria de petita i mitjana pagesia, i adaptar la normativa i les càrregues burocràtiques a les dimensions de l'explotació agrària.

c) Agilitar la gestió telemàtica ramadera, de manera que es faciliti la tramitació de guies les vint-i-quatre hores del dia i que es puguin enviar digitalment, sense que calgui imprimir-les.

d) Crear urgentment una finestra única amb un funcionament intuïtiu per als usuaris que permeti de trobar i iniciar totes les gestions relacionades amb l'activitat del sector, fer un seguiment de l'evolució i l'estat dels tràmits en tot moment (amb informació actualitzada per part de les administracions) i veure totes les notificacions. Aquesta plataforma ha de permetre a les administracions de compartir informació i evitar, d'aquesta manera, requeriments de documentació per duplicat.

26

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Convocar immediatament la taula de seguiment de l'Acord de treball per a la simplificació administrativa en el sector primari, perquè se'n puguin avaluar els avenços, i assegurar el compliment, al llarg del 2024, de tot el seu contingut.

b) Oferir assessorament gratuït sobre gestió burocràtica a petits i mitjans productors, i garantir que aquests tinguin el suport necessari per a superar l'entramat administratiu, complir eficientment els requisits normatius i adaptar-se als processos digitals.

c) Reduir els temps de resposta per a les sol·licituds d'ajuts i permisos, establint uns terminis de resposta que permetin als agricultors de rebre la informació i els recursos necessaris com més aviat millor, cosa que és essencial per a la gestió efectiva de les explotacions i la presa de decisions.

27

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a sol·licitar al Govern d'Espanya:

a) Avançar cap a la reciprocitat i l'establiment de clàusules mirall per a garantir la igualtat de condicions de producció entre els productes de la Unió Europea i les importacions de països tercers, per a arribar progressivament a la igualtat d'oportunitats en la gestió de la sanitat vegetal a escala europea.

b) Exigir la flexibilització del Pla estratègic de la política agrària comuna 2023-2027 amb l'objectiu de reduir els tràmits burocràtics que actualment s'exigeixen, i reduir el pes de la burocràcia a l'empresa agrària aprovant una moratòria, almenys fins al 2026, per a la posada en marxa del quadern digital d'explotació.

c) Aprovar, en el termini de tres mesos, una modificació de la Llei 2/2013, del 2 d'agost, de mesures per a millorar el funcionament de la cadena alimentària, amb l'objectiu de garantir l'equilibri entre els agents de la cadena i evitar la inseguretat jurídica.

d) Revisar, durant el primer semestre del 2024, el Pla d'assegurances agràries combinades per a actualitzar els rendiments per hectàrea, ampliar les cobertures davant dels problemes de mercat i assegurar, per a la pagesia professional, un ajut del 70% del cost de les primes de les assegurances agràries entre l'Administració general de l'Estat i la Generalitat de Catalunya per als riscos derivats de la sequera l'any 2024 i següents, i també incorporar al Pla d'assegurances agràries el risc de la manca de disponibilitat d'aigua als regadius.

IV. Mesures de suport a la pagesia

28

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Modificar l'impost sobre les emissions de diòxid de carboni dels vehicles de tracció mecànica per a deixar-ne exempts tots els vehicles destinats a les activitats agrícoles, ramaderes i forestals.

b) Impulsar immediatament les accions necessàries per a controlar les poblacions d'espècies cinegètiques que malmeten els conreus, sense fer-ne recaure la responsabilitat en els caçadors i destinant-hi més efectius del Cos d'Agents Rurals.

c) Revisar els protocols sanitaris aplicats als casos de positius en tuberculosi i l'obligatorietat de buit sanitari a les explotacions, a fi que, garantint la màxima seguretat en sanitat animal, s'apliquin en la mesura necessària pel greu impacte que tenen en les explotacions ramaderes.

d) Millorar l'eficàcia i la coordinació entre les administracions i les autoritats competents per a garantir un funcionament efectiu de la cadena alimentària.

e) Augmentar i optimitzar els recursos de la Cadena Alimentària de Catalunya, que s'encarrega de controlar les relacions comercials de la cadena agroalimentària establertes a Catalunya, segons la Llei de l'Estat 12/2013, del 2 d'agost, de mesures per a millorar el funcionament de la cadena alimentària. Aquest instrument ha de publicar periòdicament el total acumulat de sancions dels infractors i fixar regularment un calendari dels plans d'inspecció d'ofici.

29

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a:

a) Reclamar al Govern de l'Estat espanyol que treballi per aconseguir un règim de pensions de jubilació justes per a les persones grans, especialment les dones, que no tenen pensió o que en tenen d'un nivell que no els permet de viure dignament, i també per tal que puguin cedir els drets de la política agrícola comuna a joves que s'incorporin a l'agricultura, i afavorir així el relleu generacional i una vida digna per a les persones grans.

b) Fer, durant el 2024, la primera convocatòria per a adjudicar parcel·les que hagin entrat al Registre de terres en desús, amb l'objectiu de facilitar l'accés dels joves a la terra i de disposar de superfícies d'espais test agraris per tal que les persones que es vulguin incorporar a l'activitat agrària i no tinguin terra puguin iniciar l'activitat.

c) Reclamar al Govern de l'Estat espanyol que resolgui amb la màxima urgència les mancances de la Llei 16/2021, del 14 de desembre, per la qual es modifica la Llei 12/2013, del 2 d'agost, de mesures per a millorar el funcionament de la cadena alimentària, amb l'objectiu que es reguli de manera efectiva la quota específica de posició de domini de l'agroindústria i la distribució i que es prohibeixi la venda a pèrdua, i contribuir així a assegurar que els agricultors, ramaders i pescadors percebin una retribució justa per llurs productes que faci viable la sostenibilitat econòmica de les explotacions.

d) Reclamar al Govern de l'Estat espanyol que faciliti la descentralització del Pla estratègic de la política agrícola comuna i transfereixi al Govern de la Generalitat la capacitat de modificar-lo tot, de manera que des de Catalunya es puguin prendre les decisions que donin una resposta més sensible, ajustada i singularitzada a les necessitats i oportunitats del sector agrari català, especialment quan, després del primer any d'aplicació, s'ha detectat que algunes de les mesures no s'ajusten a les seves necessitats reals i pràctiques, una disfunció que s'agreuja en un context d'emergència per sequera, el qual no afecta ni condiona de la mateixa manera els altres territoris de l'Estat espanyol.

e) Estudiar, durant el 2024, la viabilitat d'un sistema d'assegurances propi per a Catalunya, la Mutualitat d'Assegurances Agràries Catalana, que permeti de donar una cobertura econòmica òptima al sector agrari davant les conseqüències de les circumstàncies meteorològiques adverses a les explotacions.

30

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a:

a) Incrementar, davant la problemàtica estructural de venda per sota de cost que pateix el sector primari, els recursos econòmics i materials de la xarxa comptable agrària de Catalunya perquè tinguin més informació comptable de les empreses

agroalimentàries i pugui establir un preu mínim de cost que erradiqui la competència deslleial en el sector i fixi un mateix punt de partida per a tothom. Aquestes actuacions han d'anar acompanyades del millorament necessari de la Llei de l'Estat 12/2013, a partir de l'increment de les inspeccions i d'una major adaptació a la realitat comercial del sector agroalimentari, mentre no es disposi d'una legislació comunitària.

b) Afrontar urgentment les constants i reiterades plagues de fauna salvatge d'arreu de Catalunya, amb una atenció especial als conills de les terres de Lleida, on cal tornar a declarar l'emergència cinegètica, optimitzant els recursos disponibles, accelerant les concessions de permisos especials per danys i desenvolupant una actuació més intensa sobre el terreny tant per part del Grup Especial de Captura d'Animals dels agents rurals –i complir així la Moció 308/XIV, del 22 de febrer de 2024, sobre la gestió del Cos d'Agents Rurals– com per part de propietaris i caçadors de la zona autoritzats amb els permisos corresponents. En aquest sentit, s'ha d'agilitar l'aplicació dels acords a què es va comprometre el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural al març del 2023 per a fer efectiu el pagament dels ajuts concedits pels danys de la plaga de conills i crear una nova línia específica de prevenció per a adquirir tanques perimetrals, protectors d'arbrat i repel·lents, i també aplicar el fosfur d'alumini en infraestructures d'acord amb la normativa vigent. Per tot això, s'ha d'impulsar urgentment una nova llei catalana que reguli la gestió i el control d'espècies cinegètiques per tal d'aconseguir una adequada gestió present i futura de la fauna salvatge.

c) Elaborar i publicar, en el termini de sis mesos –atès que Catalunya té un índex de sobirania alimentària de tan sols el 40% i una proporció de superfície de conreu per habitant de la meitat de la mitjana europea, i atès que el reg agrícola representa de mitjana el 72% de l'ús total d'aigua regulada– un pla integral de regadius actualitzat que resolgui de manera executiva i pressupostada, d'una banda, la tecnificació dels regadius per a evitar on escaigui el sistema de reg a manta, amb una atenció especial als canals d'Urgell, i, de l'altra, la planificació i execució de nous regs eficients que permetin de lluitar contra els efectes de l'emergència climàtica a l'agricultura, incloent-hi el projecte prioritari de transformació de secà a regadiu de les terres del Penedès i el desbloqueig de la prova pilot de la zona d'especial protecció per a les aus dels Plans de Sió (Segarra-Garrigues). Així mateix, s'ha d'eliminar l'exigència del mínim del 60% d'adhesions per a fer obres de modernització i ampliació de regadius en els casos en què en depengui la viabilitat d'un territori. La gestió futura de nous episodis de sequera que dificultin la disposició d'aigua s'ha de basar en l'establiment d'un nou sistema de repartiment equitatiu segons les necessitats de cada classe i varietat de conreu i segons l'aigua disponible als embassaments.

d) Redactar o licitar la redacció, sense més dilacions, del Pla territorial sectorial agrari de Catalunya, fent complir de manera íntegra i ajustada els objectius de la Llei 3/2019, del 17 de juny, dels espais agraris, les anàlisis d'afectacions agràries i les corresponents mesures compensatòries i correctores, especialment amb relació a l'horitzó de la sobirania alimentària, preservant i millorant el grau de proveïment alimentari dels espais agraris.

e) Reclamar a l'Estat espanyol que dugui a terme les accions necessàries per a adequar la política agrícola comuna de la Unió Europea a la realitat del sector primari de Catalunya, de tal manera que s'eviti el greuge d'assignar un molt elevat percentatge de les partides d'ajut a grans propietaris que no depenen dels ingressos agraris i que, per contra, es destini en una proporció més alta als agricultors amb dedicació exclusiva i als que es veuen obligats a complementar els ingressos agraris amb altres activitats professionals per tal d'assegurar la viabilitat econòmica de l'explotació. Així mateix, el Govern ha de treballar per aconseguir, d'una banda, que es derogui l'obligació del 4% de guaret, que ha d'ésser una mesura voluntària, atès que

limita massa la capacitat de producció del sector, i de l'altra, per la introducció de mecanismes de flexibilització de l'ecorègim per a adaptar-se a situacions excepcionals, com la sequera, i segons la situació de cada territori, com a mesura per a ajudar a millorar l'escassa sobirania alimentària de Catalunya.

31

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Impulsar –atès que els ajuts econòmics actuals són insuficients per a paliar les pèrdues sofertes pel conjunt dels regants que, per solidaritat, van sacrificar llurs conreus herbacis i hortícoles per la situació de sequera– una ordre complementària a l'Ordre ACC/15/2024 i a la consegüent convocatòria de subvencions, a partir de la Resolució ACC/379/2024, per tal de garantir una resposta adequada i justa a les necessitats d'aquesta mena d'explotacions agràries, que són clau per a l'agricultura i que s'han vist greument afectades per la sequera del 2023 ençà. Així mateix, tal com es va aprovar en la Moció 231/XIV, de l'1 de juny de 2023, sobre la gestió de l'aigua al regadiu, s'han de destinar ajuts a les comunitats i collectivitats de regants per tal de cobrir la tresoreria de les quotes que els pagesos no puguin assumir, incloses les despeses per les obres ocasionades per l'abastament d'aigua potable, i crear ajuts específics de minimis amb caràcter retroactiu des del 2023 per a totes les explotacions que hagin modernitzat les finques com a conseqüència de la sequera.

b) Elaborar un pla de xoc per a la viabilitat econòmica dels regants que impulsi l'aplicació d'un impost sobre el valor afegit del 0% a les comunitats i collectivitats de regants, tant en les factures que emeten com en les que reben, i també a l'agricultor a títol principal per a les inversions en llurs explotacions amb finalitats de tecnificació i modernització de regadius; modificar la legislació per tal que els ajuts per inclemències meteorològiques siguin tractats fiscalment com a indemnitzacions; permetre d'ajustar les amortitzacions per inversions i els pagaments de la seguretat social en funció de la liquiditat real de les explotacions agrícoles, reduir així significativament la pressió fiscal sobre els agricultors i proporcionar-los més estabilitat i sostenibilitat econòmiques; reajustar el còmput d'hores treballades de setmanal a mensual per a adaptar-se al cicle vegetatiu del producte; estudiar la viabilitat d'una tarifa elèctrica operativa per a bombaments de sistemes de reg, atès que és una actuació temporal d'uns pocs mesos l'any, i reclamar l'increment de la devolució de l'impost especial d'hidrocarburs del gasoil agrícola fins al màxim admès per la regulació europea. En aquest mateix sentit, també cal que el pla de xoc prevegi que es promoguin l'increment del finançament europeu en els programes operatius de les organitzacions de productors de fruites i hortalisses del 4,6% al 10% i els ajuts agroambientals per a fer front a inversions en matèria de modernització, tecnificació i automatització dels processos per a fer-los més eficients i, en conseqüència, més competitius.

c) Flexibilitzar, d'una banda, els plans de reestructuració o reconversió de la vinya de manera que es permeti als agricultors, sense perdre les subvencions vinculades, l'arrencada dels conreus afectats per la sequera abans d'incorporar-los a la propera declaració única agrària, i la creació de línies d'ajut per la pèrdua de producció de vi de qualitat per la sequera, la convocatòria de les quals s'ha de publicar l'1 d'agost d'enguany, que és quan es preveu que comenci la verema, i d'ajuts per a la reconversió dels altres conreus llenyosos que calgui replantar per l'estrès hídric dels arbres, tal com es va aprovar en la Resolució 820/XIV, sobre l'orientació política general del Govern, i de l'altra, les condicions establertes amb Agroseguro amb els objectius següents: que els danys ocasionats per la sequera siguin assegurables també en les pòlisses de regadiu, que els danys causats per fauna salvatge no tinguin limitacions anuals atesa l'aleatorietat d'aquest factor i que es despenalitzí el fet de no tenir historial previ per als joves agricultors que s'incorporen a l'ofici.

d) Dotar urgentment els ajuts econòmics necessaris per a compensar adequadament els agricultors i ramaders de les comarques del baix Ter pels gravíssims efec-

tes presents i diferits de l'actual manca d'aigua a causa del transvasament del Ter a Barcelona en plena fase d'emergència per sequera, i pagar-los aquests ajuts, amb la finalitat d'assegurar-ne la continuïtat, prestant una atenció especial, per llur importància estratègica, als pagesos de la poma de Girona i als arrossaires de Pals, mentre el Govern duu a terme de manera peremptòria les accions i actuacions necessàries per a reduir dràsticament i immediata la dependència hídrica de l'àrea metropolitana de Barcelona respecte a la conca del Ter, a fi de no posar en risc l'abastament d'aigua a les comarques gironines i per a invertir el procés de salinització dels aquífers costaners del Ter, alhora que es protegeix la conca de la Muga per a evitar la sobreexplotació de l'aquífer, que pot provocar el col·lapse social, econòmic i mediambiental del territori.

e) Fer totes les gestions pertinents i intensificar els controls sanitaris de la fauna salvatge per a erradicar la tuberculosi en aquestes espècies en tant que comporten un risc per a la ramaderia extensiva. El fet que Catalunya figuri en l'annex del Reglament 620/2021 de la Unió Europea, que inclou una llista amb els territoris lliures de tuberculosi bovina, implica que, en cas que un animal doni positiu, cal fer un buit sanitari a l'explotació, que és una mesura injusta per tal com és la fauna salvatge qui provoca els contagis, atès que al territori català el bestiar boví es troba sanejat però la malaltia continua present entre la fauna salvatge. En aquest sentit, també és important destinar una partida econòmica a la campanya actual de sanejament de la rinotraqueïtis infecciosa bovina per tal d'ajudar amb recursos públics a erradicar-la.

32

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a:

a) Exigir al Govern espanyol –atès que els sectors avícola i porcí es troben en situació d'amenaça sanitària per la pesta porcina africana i la influença aviària i que aquestes malalties poden comportar una greu crisi en el sector agroalimentari i, en general, en l'economia de Catalunya– un mecanisme de territorialització que garanteixi el flux d'exportacions internacional, reforci la bioseguretat i en minimitzi l'impacte econòmic. Alhora, el Govern de la Generalitat ha de dur a terme un pla de control de la fauna salvatge, en especial del senglar, impulsant els recursos i la capacitat del Cos d'Agents Rurals i la bona entesa tant amb el col·lectiu caçador com amb la indústria càrnia associada, i, d'altra banda, ha de fomentar i subvencionar la implantació de mesures de bioseguretat a les explotacions ramaderes, com ara la creació d'una línia d'ajuts per a instal·lar-hi contenidors d'hidròlisi.

b) Aprovar, en el termini de tres mesos, un pla sobre la prevenció de robatoris al món agrari, especialment de garrofes i oli d'oliva, que prevegi mesures de control suficients per a assegurar la traçabilitat dels fruits i del declarant de l'explotació agrària, i impedir-ne així la compravenda fraudulenta. Aquest pla ha d'incloure necessàriament un increment de les mesures d'inspecció de la traçabilitat, patrullatges nocturns i controls rutinaris dels Mossos d'Esquadra com a mesura dissuasiva de robatoris de maquinària agrícola i combustibles, i també l'augment dels controls fronterers per a evitar la sortida de maquinària agrícola furtada.

c) Reclamar a l'Estat espanyol que revisi les categoritzacions de la llei de l'Estat de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari que diferencien entre pèrdues i malbaratament alimentari, per a evitar que els productes del camp que, per qualsevol motiu o circumstància, han estat descartats d'entrada i es queden a l'explotació siguin considerats malbaratament i perquè passin a catalogar-se com a pèrdues. Així mateix, s'han d'estudiar mesures per a reduir la destria de fruites i hortalisses causada pel mal maneig dels consumidors als lineals, que fa que se n'acabin descartant i perdent, i evitar així que també es produeixi malbaratament al final de la cadena alimentària.

d) Agilitar el procediment establert per a acreditar l'atac d'un animal salvatge al bestiar i, un cop acreditat, procedir al pagament pels danys causats en el termini d'un mes, i també, com a mesura de prevenció sanitària, flexibilitzar la normativa

per tal que els titulars d'explotacions de ramaderia extensiva puguin instal·lar tancats provisionals en zones on actualment no es permet, i crear un sistema d'avisos a dispositius mòbils per tal d'alertar quan un animal geolocalitzat pel Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural sigui en una zona on hi ha bestiar, com a mesura de prevenció d'atacs.

e) Reclamar a l'Estat espanyol, per a facilitar la viabilitat econòmica i la continuïtat dels petits escorxadors, com a empreses necessàries per a garantir la producció càrnia de proximitat i de cicle tancat, que faci les modificacions legislatives pertinents per tal que el Reial decret 695/2022, del 23 d'agost, pel qual s'estableixen mesures per al control del benestar dels animals als escorxadors mitjançant la instal·lació de sistemes de videovigilància, no s'apliqui als petits escorxadors. En el mateix sentit, el Govern de la Generalitat ha de continuar potenciant el sistema d'escorxadors mòbils i ha dur a terme les accions necessàries per a assegurar que hi hagi prou escorxadors de carn de caça arreu de Catalunya.

33

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Promoure el desenvolupament sostenible de l'agricultura per mitjà de la concessió d'ajuts per a modernitzar els equips i adoptar pràctiques agrícoles sostenibles i tecnologies i enfocaments científics nous, prioritzant l'agilitació dels pagaments, a fi d'incrementar l'eficiència, millorar la productivitat, reduir l'impacte ambiental i afrontar els desafiaments de la seguretat alimentària, i també assegurant la preservació dels recursos naturals per a les generacions futures, contribuint al rejoveniment del sector agrícola i fomentant la fixació de població en zones rurals.

b) Subvencionar l'adquisició de sistemes de reg eficients i la implantació de tecnologies d'estalvi d'aigua, promovent l'ús racional d'aquest recurs vital, millorant la sostenibilitat de les pràctiques de reg i contribuint a adaptar el sector agrícola a les condicions d'escassetat hídrica.

c) Donar suport a la creació i l'enfortiment de cooperatives agrícoles perquè puguin millorar la capacitat negociadora i donar suport així a una estructura de mercat més equitativa per als productors, que els permeti d'obtenir millors condicions de venda i enfortir la sostenibilitat econòmica.

V. Relleu generacional

34

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Agilitar –atès que l'elevada mitjana d'edat de la pagesia catalana és indicativa de la dificultat de relleu generacional en aquest sector tan estratègic per a Catalunya, tenint en compte que durant el primer període de la incorporació com a jove agricultor cal dur a terme el volum més gran d'inversions, i per a facilitar el relleu generacional– el sistema en què es gestionen els ajuts a les incorporacions de joves al sector agrari i ramader establint un sistema de bestreta que permeti als joves de gaudir de prou liquiditat per a fer front a les inversions necessàries per a adaptar-se a la nova realitat i per a adaptar les explotacions.

b) Impulsar l'increment de la pensió de jubilació dels treballadors autònoms del sector primari, per a revisar i ajustar llurs cotitzacions a la seguretat social.

c) Establir, tal com es va aprovar en la Moció 231/XIV, una renda de protecció agrària excepcional que faci les funcions de renda mínima agrària i que es pugui activar ràpidament en casos d'emergència, i que vagi a compte del futur cobrament de la resta d'ajuts que requereixen la comptabilització de danys.

35

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Oferir facilitats normatives i burocràtiques per a rehabilitar masies i per a construir-hi segons habitatges, per tal que les noves generacions no hagin de marxar dels municipis rurals.

b) Establir un sistema d'ajuts a les noves incorporacions que sigui àgil, eficient i flexible i que permeti la compra de maquinària de segona mà.

c) Establir una renda bàsica pagesa de cinc anys per tal d'acompanyar els agricultors i ramaders en l'inici de l'explotació agrària.

d) Fer complir, de manera íntegra i ajustada als objectius de la Llei 3/2019, les anàlisis d'afectacions agràries i les mesures compensatòries i correctores corresponents, sobretot les anàlisis relacionades amb l'horitzó de la sobirania alimentària, per a preservar i millorar el grau de proveïment alimentari dels espais agraris.

36

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Impulsar mesures per a l'arrelament dels joves al camp, assegurant-hi els serveis públics de qualitat i donant suport financer, amb línies específiques toves de l'Institut Català de Finances, a l'inici de l'activitat agrària i a les inversions dels primers cinc anys, i per a evitar l'especulació amb relació a les masies, establint ajuts per a recuperar finques abandonades.

b) Establir mesures que potenciïn la conciliació i la corresponsabilitat de la vida laboral i familiar, prioritzant l'accés de les dones als òrgans de govern i valorant la implantació de quotes positives o de «cadira compartida»; crear incentius per a augmentar les altes a la seguretat social; augmentar les titularitats de les explotacions agràries; promoure la conciliació dels autònoms i les futures prestacions de jubilació, i fomentar un major desenvolupament del model d'intervencions en sectors diferents dels tradicionals, especialment en el de la flor i la planta viva, amb una governança amb participació dels actors i sectors implicats.

c) Eliminar la penalització en les primes de pòlissa pel fet de no disposar d'un historial previ i promoure una assegurança creixent i no modular, amb una base realment barata i que reflecteixi els veritables riscos del sector, adequant les cobertes a la realitat actual del canvi climàtic i de cada territori i amb la possibilitat d'assegurar la producció total real de l'explotació.

d) Incrementar el percentatge del primer tram d'ajut, actualment del 60%; fer pagaments parcials de grups d'expedients que compleixin les condicions i els requisits fixats, i establir exempcions i reduccions en els trams de l'impost sobre la renda de les persones físiques per nova activitat i reduccions de l'impost sobre el valor afegit en els productes consumibles i l'energia.

VI. Preus justos i ajuts

37

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Potenciar l'Observatori Agroalimentari de Preus i la xarxa comptable agrària de Catalunya, amb l'objectiu d'ampliar i millorar les dades estadístiques per a determinar el cost real de producció dels conreus de les diverses zones de producció, fet que hauria d'ésser la base per a poder establir estadísticament com a marc de referència un preu de venda just, i també per a establir un marc de referència real per a possibles indemnitzacions o compensacions.

b) Potenciar la relació del sector de l'agricultura i la ramaderia amb l'Institut Català de Finances, de manera que sigui la veritable institució de crèdit de referència del sector primari, adaptar l'estructura d'aquest ens per a donar la liquiditat necessària al sector, i adaptar les línies de crèdit a les necessitats del sector bonificant-ne els interessos fins que siguin del 0%, i no pas del 2% com són actualment.

c) Fer les modificacions necessàries en el finançament nacional addicional del Pla estratègic de la política agrària comuna, d'acord amb els instruments que estableix la normativa, per a assolir un increment del percentatge mínim d'ajuts del 10% o del 15% per a les inversions de les intervencions per a millorar la competitivitat de les explotacions agràries i ramaderes i mitigar els efectes del canvi climàtic a les explotacions.

d) Impulsar una revisió en el sistema de gestió dels expedients del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural per tal que la tramitació dels expedients dels ajuts sigui més àgil i, per tant, més ràpida, entenent que aquest sistema és essencial per a la viabilitat de les explotacions i en un món cada cop més competitiu.

38

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Exigir al Govern de l'Estat la modificació i el desplegament de la Llei 12/2013 amb l'objectiu de garantir que les distribuïdores paguin un preu just als productors.

b) Recuperar la infraestructura d'escorxadors municipals i posar facilitats per a llur funcionament, amb la reducció de les exigències normatives i burocràtiques a la producció, elaboració artesana i venda de productes de proximitat.

c) Exigir que els productes d'importació estiguin produïts amb els mateixos requeriments pel que fa als drets laborals i les regulacions sanitàries, fitosanitàries i de benestar animal vigents.

39

El Parlament de Catalunya insta el Govern de la Generalitat a:

a) Fer les gestions pertinents davant del Govern de l'Estat per a revisar el compliment de la Llei 12/2013, a fi de garantir el compliment del preu de cost mínim de producció revisable i el marge dels intermediaris tant en el sector primari (agrícola, ramader i forestal) com en el transformador (industrial), determinant els costos de producció per a contribuir a assolir unes relacions comercials més justes, equilibrades i transparents i garantint en primer terme preus justos amb els quals els pagesos obtinguin el benefici que els correspon.

b) Impulsar, amb la participació dels agents de la producció alimentària i els consumidors, les bases de la llei de sobirania alimentària de Catalunya, que haurà de regular la cadena alimentària des de la producció fins al consum basant-se en el principi d'alimentació sostenible, de proximitat i saludable.

c) Millorar el funcionament de l'Observatori de la Cadena Alimentària per a tots els productes i categories; incloure durant el 2024 tots els sectors de producció i la integració ramadera a l'Observatori Agroalimentari de Preus; actualitzar la regulació del funcionament de les llotges i el mercats en origen, i augmentar i optimitzar els recursos de la unitat Cadena Alimentària de Catalunya.

d) Crear un etiquetatge obligatori per a identificar l'origen dels aliments comercialitzats a Catalunya, i, si escau, de les matèries primeres, almenys per país, quan aquestes matèries aportin més del 50% del pes del producte comercialitzat, i establir l'obligació per a les administracions públiques de comprar aliments frescos de proximitat, ecològics i produïts per sectors vulnerables, com la ramaderia extensiva, i els productes amb segell d'indicació geogràfica protegida de cada zona, com a mínim el 40%.

40

El Parlament de Catalunya constata la necessitat de demanar una revisió de la política agrícola comuna, modulant les mesures burocràtiques i establint ajuts ajustats als costos i ajuts complementaris destinats principalment als petits i mitjans agricultors i ramaders, des d'una estratègia ecosostenible i de viabilitat econòmica que asseguri una vida digna als pagesos i garanteixi els aliments a un preu de consum raonable.

41

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Establir un fons agrari per a compensar les pèrdues i activar línies de suport a les cooperatives agràries a fi d'incrementar-ne la base social i productiva o mantenir-ne els costos fixos, davant les pèrdues de volum de producció alienes a llur voluntat i que en limiten l'activitat diària; establir ajuts per a entitats col·laboradores que permetin l'acompanyament en la tramitació dels ajuts i el suport a les explotacions en llurs obligacions burocràtiques amb les administracions, amb l'objectiu

d'enfortir-ne el cos tècnic, que dona suport a les explotacions en aquesta matèria i que a la pràctica desatén altres ocupacions, com l'assessorament més agronòmic, pel que fa per exemple a la fertilització o la sanitat vegetal; garantir els pagaments en tres mesos un cop s'hagin justificat els ajuts; assegurar el suport necessari en les gestions dels processos de sol·licitud d'ajuts amb mecanismes com la finestreta única per a la gestió administrativa; efectuar els canvis necessaris perquè les oficines comarcals del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural siguin també una xarxa pública de gestió, assessorament i acompanyament i ofereixin a les explotacions un suport i un acompanyament integral, pròxim, àgil i transparent, també amb relació a la gestió dels controls de monitoratge i a la presa de fotografies georeferenciades, de manera que estiguin exemptes dels autocontrols, i establir un portal únic de documentació.

b) Impulsar la xarxa comptable agrària de Catalunya per a elevar tant el suport econòmic a les explotacions col·laboradores com el nombre i la distribució entre sectors i mètodes de producció o figures de producció diferenciada de les explotacions col·laboradores, amb l'objectiu de millorar substancialment la informació estadística per al compliment de la legislació de la cadena alimentària, de l'establiment d'ajuts d'estat equitatius i proporcionals i de la incorporació de les noves obligacions estadístiques europees en matèria de comptabilitat ambiental de la pagesia.

42

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Elaborar, amb una dotació pressupostària inicial de 25 milions d'euros, un pla d'arrencada o, alternativament, un pla de reconversió de les explotacions que, a causa de la sequera, s'han vist obligades a canviar de conreu o, per contra, s'han decantat per continuar llur activitat.

b) Activar línies de suport a les cooperatives agràries per a incrementar-ne la base social i productiva i per a mantenir-ne els costos fixos davant de les pèrdues de volum de producció alienes a llur voluntat i que els limiten l'activitat diària.

c) Crear, per mitjà de l'Institut Català de Finances, un fons específic per a finançar projectes d'innovació agroalimentària de caràcter aplicat i propers al mercat que desenvolupin les cooperatives agràries i les explotacions agrícoles i ramaderes. Aquest fons ha de finançar, en forma de crèdit sense cost financer i parcialment no reemborsable, les inversions i despeses associades a aquests projectes.

d) Promoure la modernització de la producció càrnia i ramadera per a facilitar, amb ajuts públics i els fons Pròxima Generació, la modernització de les explotacions ramaderes per a adaptar-les a les noves exigències de benestar animal i sostenibilitat ambiental; fomentar l'adequació de les indústries càrnies i dels pinsos als nous requeriments; promoure la reutilització de l'aigua regenerada als escorxadors, i impulsar la instal·lació de plantes de biogàs produït a partir de residus i la instal·lació d'energies renovables i d'economia circular.

VII. Promoció dels productes de proximitat i de temporada

43

El Parlament de Catalunya constata que l'alimentació és un dret que s'ha de poder exercir de manera assequible, saludable i equilibrada accedint a productes de qualitat, de proximitat i de temporada. La garantia d'aquest dret, amb productes adquirits per compra directa o en circuits curts, ha de contribuir de manera determinant a la viabilitat i sostenibilitat del model familiar de pagesia.

44

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Promoure un pla de contractació pública alimentària en totes les cuines que donen servei als equipaments de la Generalitat amb criteris de gestió territorial vinculats al producte local, per mitjà de plecs territorialitzats en què es prioritzin els

productes de proximitat, frescos, de temporada, de qualitat, de producció agrària ecològica o integrada, de venda directa i en circuits curts.

b) Incorporar als plans docents, d'acord amb el Pla estratègic de l'alimentació de Catalunya 2021-2026 i els departaments d'Educació, de Salut i d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, formació específica sobre l'estreta relació entre l'alimentació sostenible, de temporada i de proximitat i la salut de les persones. Aquesta formació ha d'incloure les implicacions socials, econòmiques i mediambientals dels diversos sistemes de producció, comercialització i consum, i la importància de la pagesia basada en un model familiar de petites i mitjanes explotacions com a baula essencial en la producció d'aliments, la gestió del territori i la fixació de la població al món rural.

c) Promoure la capacitat productiva de la petita pagesia amb l'objectiu de facilitar l'accés de la ciutadania a un consum més just, sostenible i saludable, i, en aquest sentit, promoure el desplegament d'una xarxa d'infraestructures públiques arreu del territori, com ara obradors compartits, escorxadors de baixa capacitat, l'escalat de noves produccions i punts logístics de venda directa o circuits curts de productes locals.

45

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Crear un segell de qualitat per a productes agrícoles catalans que els visibilitzi i en faciliti la localització, tot destacant els avantatges del consum d'aliments produïts sota estrictes criteris de qualitat, sostenibilitat i respecte pel medi ambient, i donar suport així al sector agrícola de proximitat.

b) Llançar campanyes informatives sobre els avantatges del consum de productes locals, cosa que contribuirà a dinamitzar l'economia local, reduir l'empremta de carboni associada al transport d'aliments i enfortir el teixit agrícola.

VIII. Millorament de les infraestructures i desenvolupament de l'entorn rural

46

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Millorar les carreteres i els accessos a les zones agrícoles per a facilitar el transport de productes, amb l'objectiu de reduir els costos logístics, millorar l'eficiència en la distribució dels productes agrícoles i augmentar així la competitivitat del sector agrari català en els mercats.

b) Subvencionar el millorament de la maquinària agrícola i els vehicles de transport, amb l'objectiu de modernitzar el parc de maquinària i vehicles utilitzats en el sector agrícola, per tal d'incrementar-ne l'eficiència, reduir-ne l'impacte ambiental i millorar les condicions de treball en el sector.

c) Posar en pràctica sistemes d'informació i tecnologia per a optimitzar la cadena de subministrament, adoptant eines digitals i tecnològiques que permetin de millorar la planificació, la gestió i el seguiment dels productes des del camp fins al consumidor, i la transparència i eficiència de la cadena.

d) Garantir que es respectin els principis de la Llei de l'Estat 12/2013 perquè els agricultors i ramaders rebin preus justos per llurs productes, promoure així una activitat agrícola rendible i sostenible, i assegurar una distribució equitativa de valor en tota la cadena alimentària, per a protegir el teixit productiu agrari.

47

El Parlament de Catalunya insta el Govern a:

a) Potenciar l'establiment d'empreses i activitats econòmiques als entorns rurals amb menys densitat de població per a afavorir-ne el desenvolupament econòmic i evitar-ne el despoblament, desenvolupant indicadors de sostenibilitat que facilitin la viabilitat econòmica d'aquestes activitats, i promoure el turisme rural esportiu, natural i cultural.

b) Flexibilitzar urgentment, d'acord amb el Pla estratègic de la política agrícola comuna 2023-2027, la legislació per a fer possible la construcció d'habitatges rurals, augmentar el parc d'habitatge rural i fer accessible el dret a l'habitatge en l'entorn rural, aprovant, alhora, un pla per a lluitar contra la despoblació que inclogui mesures d'incentivació per mitjà de deduccions en el tram autonòmic de l'impost sobre la renda de les persones físiques per a l'adquisició, el lloguer o la rehabilitació d'habitatges en municipis rurals, la creació d'una borsa d'habitatges rurals que faciliti l'accés a l'oferta d'aquesta mena d'habitatges a les persones que vulguin anar a viure a l'entorn rural, i un programa específic d'adquisició i rehabilitació d'habitatges socials de lloguer al món rural.

c) Reforçar la xarxa viària i el sistema de transport públic a l'entorn rural per a millorar-hi la mobilitat per tal que els usuaris dels municipis rurals connectin amb les empreses de transport i puguin conciliar itineraris i horaris, garantint també que tots els municipis disposin d'una carretera supramunicipal d'accés amb la qual puguin millorar la connexió amb l'entorn, i acostar així als ciutadans l'accés als serveis bàsics.

d) Facilitar, per mitjà d'una línia de subvenció específica amb una dotació de 10 milions d'euros, el transport escolar als infants i adolescents del món rural que cursen estudis obligatoris i estudis secundaris postobligatoris als municipis rurals i que s'han de desplaçar diàriament a nuclis de població diferents del seu, potenciant l'educació permanent en el territori i en totes les franges d'edat, especialment en les professions lligades al món rural.

e) Reforçar els serveis públics de les capitals de comarca, d'acord amb els estudis que demostrin que les capitals amb bons serveis tenen una repercussió positiva i enforteixen els municipis rurals de la comarca, i estudiar la descentralització de determinats organismes i institucions de la Generalitat des de Barcelona cap a les capitals de comarca, a fi de vertebrar el territori i promoure l'estabilitat demogràfica dels entorns rurals.

Palau del Parlament, 7 de març de 2024

La secretària segona, Aurora Madaula i Giménez; la presidenta, Anna Erra i Solà
